

Forord

For godt 10.000 år siden, ved afslutningen af sidste istid, trak indlandsisen sig tilbage fra Grønlands kyster og efterlod en smal bræmme af beboeligt land. Vegetationen spredte sig hastigt og snart efter indvandrede rensdyret og moskusoksen fra arktisk Canada. I havet havde de fleste pattedyr, fugle og fisk, vi kender fra Grønland idag, sandsynligvis allerede fundet deres plads i de grønlandske økosystemer.

For cirka 4500 år siden fulgte de første mennesker »moskusoksevejen« over Ellesmere Island til Nordgrønland, og det varede ikke længe før grupper af fangere trak sydpå til de vestgrønlandske spisekamre. Disse første inuitter efterlod sig spor overalt på kysten. Særligt tydelige er de i Disko Bugten, hvor arkæologerne for første gang opdagede deres bopladser og navngav den kultur de repræsenterede »Saqqaq-Kulturen«.

I 1983 fandt Qasigianniguit Museum en hidtil ukendt boplads fra Saqqaq-Kulturen på øen Qeqertasussuk i den sydøstligste del af Disko Bugt. Bevaringsforholdene var enestående. Træ, skind, hår og knogler var perfekt konserverede i de dybfrosne kulturlag. De følgende år forestod museet, i samarbejde med grønlandske og danske institutioner, de omfattende tværvideenskabelige undersøgelser af bopladsen og resultaterne var over al forventning. Vor forståelse for og viden om Saqqaq-Folkets kultur og levevis er med denne indsats blevet væsentligt forøget.

Hovedparten af artiklerne i temahæftet beskæftiger sig med resultaterne af de omfattende undersøgelser på Qeqertasussuk-bopladsen. Men derudover er medtaget to artikler om resultaterne af de senere års udgravninger på de to Saqqaq-Kultur bopladser, Qajaa og Orpigsooq. Disse supplerer på flere måder det billede Qeqertasussuk har givet af Saqqaq-Folkets tilværelse i Disko Bugten. Yderligere to artikler, »Hvor kom de fra?« og »Eet folk gennem 4000 år?«, sætter Qeqertasussuk bopladsen ind i en større kulturel sammenhæng. Endelig slutter museumsleder Troels Romby Larsen af med et indlæg om Qeqertasussuk-fundenes fremtid.

Temanummeret foreligger både på grønlandsk og på dansk, og det udkommer samtidig med, at en vandrestilling om Qeqertasussuk åbner på Qasigianniguit Museum. Temanummeret skal, som et uddybende katalog, følge udstillingen på dens færd rundt i Grønland, Danmark, Island, Færøerne, Sverige, Finland og Norge.

For at lette brugen af hæftet præsenteres på side 4 og 6 to kort med de stednavne, der omtales i artiklerne og side 5 et skema, der giver en oversigt over de vestgrønlandske kulturer. Der er ikke brugt referencer i artiklerne. I stedet henvises til litteraturlisten bagest i hæftet, hvor litteratur vedrørende Qeqertasussuk-bopladsen og Saqqaq-Kulturen er anført.

Morten Meldgaard